

αντιστάθμιση των εξόδων και των δυσχερειών που προκαλεί η ανάγκη μετακινήσεως και προσωρινής εγκαταστάσεως στον τόπο υπηρεσίας του, μολοντί συγχρόνως διατηρεί, επίσης προσωρινώς, την προηγούμενη κατοικία του.

Σε καμιά διάταξη του ΚΥΚ ή του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του Λοιπού Προσωπικού δεν προβλέπεται περιοριστική ρύθμιση στην περίπτωση του υπαλλήλου που έχει διοριστεί ως δόκιμος, αφού είχε διατελέσει επικουρικός και έπειτα έκτακτος υπάλληλος, ένας τέτοιος δε περιορισμός δεν είναι επιβεβλημένος. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση αυτή όπου η προσωρινότητα της σχέσεως εργασίας υπήρξε συνεχής, η παροχή ημερησίων αποζημιώσεων έχει ειδικό σκοπό, που συνίσταται στο να παροτρύνει τον ενδιαφερόμενο να μην προβεί σε μετακόμιση η οποία, σε περίπτωση μη μονιμοποίησης, θα αποδεικνυόταν πρόωγη και θα προκαλούσε, σε περίπτωση παύσεως των καθηκόντων του ενδιαφερομένου, διπλή επιστροφή των εξόδων μετα-

κομίσεως. Έτσι, ενόψει της καταστάσεως αυτής, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να τύχει, εν είδει ανταλλάγματος, ως το τέλος της προσωρινής αυτής περιόδου, αυξημένης κατά ένα μήνα, ημερησίων αποζημιώσεων, τούτο δε ανεξαρτήτως του ότι κατά τις προηγούμενες περιόδους, οι οποίες χαρακτηρίζονται επίσης από την προσωρινότητά τους, έχει ήδη λάβει τις αποζημιώσεις αυτές.

2. Στο πλαίσιο προσφυγής ερειδομένης στο άρθρο 91 του ΚΥΚ και αφορώσας χρηματική διαφορά, ο κοινοτικός δικαστής έχει αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας, έτσι ώστε να είναι παραδεκτό το αίτημα να διαταχθεί η καταβολή της αποζημιώσεως που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς.
3. Στις υπαλληλικές προσφυγές, το αίτημα επιδικάσεως τόκων υπηρεμερίας στην περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν χρειάζεται, για να είναι παραδεκτό ενώπιον του Πρωτοδικείου, να έχει μνημονευθεί ρητώς στην προηγούμενη διοικητική ένσταση.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 30ής Νοεμβρίου 1993 *

Στην υπόθεση T-15/93,

Philippe Vienne, υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κάτοικος Βρυξελλών, εκπροσωπούμενος από τον Carlo Revoldini, δικηγόρο Λουξεμβούργου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το γραφείο του ως άνω δικηγόρου, 21, rue Aldringen,

προσφεύγων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τον Ezio Perillo, μέλος της Νομικής του Υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων τη Γενική Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Kirchberg,

καθού,

που έχει ως κύριο αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως της 2ας Φεβρουαρίου 1993 του Γενικού Γραμματέα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως του προσφεύγοντος με την οποία αυτός ζητούσε την παροχή, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου δοκιμασίας του αυξημένης κατά ένα μήνα, των ημερησίων αποζημιώσεων που προβλέπει το άρθρο 10 του παραρτήματος VII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. P. Briët, Πρόεδρος, A. Saggio και H. Kirschner, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 6ης Οκτωβρίου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Περιστατικά και διαδικασία

Την 1η Νοεμβρίου 1990 ο προσφεύγων — ο οποίος κατοικούσε τότε στην περιοχή Anderlecht των Βρυξελλών — προσελήφθη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (στο εξής: Κοινοβούλιο) ως επικουρικός υπάλληλος με σύμβαση αορίστου χρόνου και τοποθετήθηκε στο Λουξεμβούργο. Έλαβε, βάσει του άρθρου

69 του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του Λοιπού Προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΛΠ), τις ημερήσιες αποζημιώσεις που προβλέπει το άρθρο 10 του παραρτήματος VII του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ). Από της προσλήψεώς του ο προσφεύγων εγκαταστάθηκε στο Messancy, κοντά στα σύνορα Βελγίου-Λουξεμβούργου, για να συμμορφωθεί στην υποχρέωση κατοικίας που προβλέπουν τα άρθρα 54 του ΚΛΠ και 20 του ΚΥΚ, ενώ η σύζυγός του και τα παιδιά τους παρέμειναν στο Anderlecht.

- 2 Την 1η Ιανουαρίου 1991 ο προσφεύγων προσελήφη από το Κοινοβούλιο ως έκτακτος υπάλληλος με σύμβαση αορίστου χρόνου η οποία προέβλεπε δοκιμαστική υπηρεσία έξι μηνών. Βάσει του άρθρου 25 του ΚΛΠ, συνέχισε να λαμβάνει τις προαναφερθείσες ημερήσιες αποζημιώσεις, η παροχή των οποίων προς αυτόν διατηρήθηκε από την ημερομηνία αυτή καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου δοκιμασίας του, δηλαδή επί έξι μήνες.
- 3 Στις 16 Δεκεμβρίου 1991 ο προσφεύγων προσελήφθη από το Κοινοβούλιο ως δόκιμος υπάλληλος βαθμού Β 5 και συνέχισε να υπηρετεί στο Λουξεμβούργο. Μετά τη μονιμοποίησή του, η οποία έγινε τον Οκτώβριο του 1992, ο προσφεύγων ετοιμάστηκε να εγκαταλείψει την οικογενειακή του κατοικία στο Anderlecht.
- 4 Στις 16 Δεκεμβρίου 1991 ανανεώθηκε η παροχή των προαναφερθεισών ημερησίων αποζημιώσεων στον προσφεύγοντα, υπό την ιδιότητά του ως δοκίμου υπαλλήλου, για περίοδο 128 ημερών, δηλαδή ως τις 21 Απριλίου 1992. Με την ενέργεια αυτή η διοίκηση περιόρισε σε 12 μήνες (ή 365 ημέρες) το σύνολο των περιόδων για τις οποίες του χορήγησε τις αποζημιώσεις αυτές, τούτο δε εφαρμόζοντας τον ακόλουθο υπολογισμό:

— σύνολο των περιόδων παροχών πριν από τον διορισμό του προσφεύγοντος

— ως επικουρικού υπαλλήλου από τις 5 Νοεμβρίου 1990 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990 (δύο μήνες ή 57 ημέρες),

— ως εκτάκτου υπαλλήλου από την 1η Ιανουαρίου 1991 έως τις 30 Ιουνίου 1991 (έξι μήνες ή 180 ημέρες),

ήτοι οκτώ μήνες ή 237 ημέρες·

— υπόλοιπο σε σχέση με το ανώτατο όριο των δώδεκα μηνών (ή 365 ημερών):

365 ημέρες - 237 ημέρες = 128 ημέρες.

- 5 Στο εκκαθαριστικό σημείωμα των αποδοχών του προσφεύγοντος του Ιουνίου του 1992 εμφανίστηκε για πρώτη φορά ότι η καταβολή των ημερησίων αποζημιώσεων είχε αποφασιστεί αναδρομικώς από τις 22 Απριλίου 1992. Στον προσφεύγοντα, που είχε ζητήσει από την υπηρεσία εκκαθαρίσεως προφορικές εξηγήσεις επί του θέματος αυτού, δόθηκε η απάντηση ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα στη Γενική Γραμματεία του Κοινοβουλίου διοικητική πρακτική, το όργανο αυτό σώρευε τις διάφορες περιόδους που ο δικαιούχος είχε υπηρετήσει είτε ως επικουρικός είτε ως έκτακτος είτε ως δόκιμος υπάλληλος· έτσι, η διοίκηση κατέβαλλε ημερησίες αποζημιώσεις μόνο για ανώτατη περίοδο δώδεκα μηνών.
- 6 Με σημείωμα της 7ης Ιουλίου 1992, που πρωτοκολλήθηκε στη Γενική Γραμματεία του Κοινοβουλίου στις 13 του ίδιου μήνα, ο προσφεύγων υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά του εκκαθαριστικού σημειώματος των αποδοχών του του Ιουνίου του 1992, ζητώντας την καταβολή ημερησίων αποζημιώσεων ως τις 15 Οκτωβρίου 1992 (διάρκεια της περιόδου δοκιμασίας του προσανυξημένης κατά ένα μήνα). Σχετικά, ο προσφεύγων επικαλέστηκε ιδίως το γράμμα του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ και ισχυρίστηκε ότι με την πρακτική που ακολουθούσε το Κοινοβούλιο για να περιορίζει σε ένα έτος τη συνολική σωρευμένη διάρκεια καταβολής των ημερησίων αποζημιώσεων, λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων προηγούμενων υπηρεσιακών καταστάσεων, δεν τηρούσε ούτε το γράμμα ούτε το πνεύμα του ΚΥΚ. Προέβαλε εξάλλου ότι οι ημερησίες αποζημιώσεις παρέχονται για να μπορεί ο υπάλληλος να αντιμετωπίζει τα έκτακτα έξοδα που γεννά η σύγχρονη διατήρηση δύο κατοικιών. Προσέθεσε ότι, εφόσον ο επικρινόμενος περιορισμός δεν εφαρμόζεται από άλλα κοινοτικά όργανα, η επί του θέματος πρακτική της Γενικής Γραμματείας αποτελούσε δυσμενή διάκριση έναντι των υπαλλήλων του Κοινοβουλίου.

- 7 Με έγγραφο της 3ης Δεκεμβρίου 1992 ο Γενικός Γραμματέας του Κοινοβουλίου γνωστοποίησε στον προσφεύγοντα ότι η εξέταση της διοικητικής ενστάσεώς του εκκρεμούσε και ότι το πρόβλημα που έθετε η εν λόγω ένσταση είχε υποβληθεί στο σώμα των προϊσταμένων διοικήσεως για να εξερευθεί ομοιόμορφη λύση, δεδομένου ότι ο Γραμματέας είχε λάβει διαφορετικές απαντήσεις από τα διάφορα ενδιαφερόμενα όργανα.
- 8 Αφού απέστειλε στις 28 Ιανουαρίου 1993 υπομνηστικό έγγραφο στον Γενικό Γραμματέα του Κοινοβουλίου, ο προσφεύγων έλαβε στις 2 Φεβρουαρίου 1993 απόφαση ρητής απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεώς του. Με την απόφαση αυτή ο Γενικός Γραμματέας, αφού σημείωσε ότι δεν διέθετε ακόμη την άποψη των άλλων οργάνων προκειμένου να δοθεί κοινή λύση, παρατήρησε ότι οι διατάξεις του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ είχαν εφαρμογή, δυνάμει του άρθρου 25 του ΚΑΠ, και στους υπαλλήλους που εμπíπτουν στο ΚΑΠ και ότι οι κανόνες παροχής των ημερησίων αποζημιώσεων έπρεπε, κατόπιν αυτού, να ερμηνευθούν και να εφαρμοστούν κατά τρόπο ενιαίο και συνεκτικό. Έτσι, η ανώτατη διάρκεια ενός έτους, όσον αφορά την παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων, προβλέπεται τόσο από το άρθρο 25 του ΚΑΠ για τους εκτάκτους υπαλλήλους όσο και από το άρθρο 65 του ΚΑΠ για τους επικουρικούς υπαλλήλους, δηλαδή στις περιπτώσεις των πιο προσωρινών σχέσεων εργασίας στις Κοινότητες, τόσο από νομική όσο και από ουσιαστική άποψη. Τέλος, από όλες αυτές τις διατάξεις προκύπτει ότι η παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων έχει σχεδιαστεί ως μέτρο πρώτης βοήθειας, προσωρινής ακριβώς φύσεως και με τεκμαιρόμενο χαρακτήρα, αφού δεν απαιτείται να αποδειχτεί ο ενδιαφερόμενος τα έξοδα στα οποία έχει υποβληθεί. Άλλωστε το ποσό που χορηγείται κατ' αυτόν τον τρόπο δεν καταβάλλεται ανάλογα με την υπηρεσιακή κατάσταση του δικαιούχου· κατά συνέπεια, δεν μπορεί να παραταθεί πέραν του ορίου που είναι το πιο ευνοϊκό ηθελημένο από τις κανονιστικές διατάξεις, απλώς και μόνον λόγω της αλλαγής της φύσεως της σχέσεως εργασίας που συνδέει τον δικαιούχο με το όργανο.
- 9 Υπό τις περιστάσεις αυτές ο προσφεύγων άσκησε την παρούσα προσφυγή η οποία πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 9 Φεβρουαρίου 1993. Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Έθεσε πάντως ερωτήσεις στους διαδίκους και στα κοινοτικά όργανα.

10 Απαντώντας στην ερώτηση που έθεσε το Πρωτοδικείο σχετικά με τη διοικητική τους πρακτική σε περιπτώσεις όπως αυτή που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας διαφοράς, το Δικαστήριο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο δήλωσαν ομοφώνως ότι στην αντιμετωπιζόμενη περίπτωση η πρακτική τους συνίσταται στην παροχή στο ακέραιο των ημερησίων αποζημιώσεων κάθε φορά που υφίσταται αλλαγή του καθεστώτος εργασίας, έτσι ώστε ένας δόκιμος υπάλληλος να λαμβάνει ημερήσιες αποζημιώσεις για όλη την περίοδο που προβλέπει ο ΚΥΚ, έστω κι αν έχει ήδη λάβει ημερήσιες αποζημιώσεις υπό την προηγούμενη ιδιότητά του ως επικουρικού και ως εκτάκτου υπαλλήλου. Διευκρινίστηκε πάντως ότι η παροχή αυτών των αποζημιώσεων αποκλείεται, αφενός, όταν στον ενδιαφερόμενο έχει προηγουμένως χορηγηθεί αποζημίωση εγκαταστάσεως και, αφετέρου, από την ημερομηνία μετακομίσεως του ενδιαφερομένου. Το Συμβούλιο, η Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο δήλωσαν εξάλλου ότι, σε περίπτωση αλλαγής καθεστώτος, τα αυξημένα ποσά που καταβάλλονται τις πρώτες 15 ημέρες δεν παρέχονται παρά μόνον μία φορά, δηλαδή κατά την πρώτη εγκατάσταση του ενδιαφερομένου στον τόπο υπηρεσίας του και ότι, κατά συνέπεια, οι νέες ημερήσιες αποζημιώσεις εκκαθαρίζονται στο ακέραιο κατά τα μειωμένα ποσά που προβλέπονται από τη δέκατη έκτη ημέρα.

Αιτήματα των διαδίκων

11 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να κρίνει την παρούσα προσφυγή τύποις παραδεκτή·
- να κρίνει ότι παραβιάστηκε το άρθρο 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ·
- να κρίνει ότι παραβιάστηκε η αρχή της διακρίσεως των εξουσιών μεταξύ των εκτελεστικών-διοικητικών οργάνων και των νομοθετικών-κανονιστικών οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·
- κατά συνέπεια, να ακυρώσει την από 2ας Φεβρουαρίου 1993 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Κοινοβουλίου περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως του προσφεύγοντος με την οποία αυτός ζητούσε τη συνέχιση της καταβολής των ημερησίων αποζημιώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ·

— να διατάξει το Κοινοβούλιο να καταβάλει στον προσφεύγοντα τις μη πληρωθείσες ημερήσιες αποζημιώσεις που ανέρχονται σε 170 239 βελγικά φράγκα (BFR), πλέον τόκων υπερημερίας από την ημερομηνία υποβολής της διοικητικής ενστάσεως·

— να καταδικάσει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

12 Το Κοινοβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να κρίνει για τα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού Διαδικασίας.

Όσον αφορά το αντικείμενο της προσφυγής και τους προβαλλομένους λόγους ακυρώσεως

13 Δεδομένου ότι ο προσφεύγων διατύπωσε αιτήματα που αφορούν αντιστοίχως την ακύρωση της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεώς του, την καταβολή των καθυστερουμένων ημερησίων αποζημιώσεων που φρονεί ότι του οφείλονται και τόκων υπερημερίας, καθώς και τη διαπίστωση του φερόμενου παρανόμου χαρακτήρα ορισμένων πράξεων του Κοινοβουλίου, πρέπει να διαπιστωθεί ευθύς εξαρχής ότι το ακυρωτικό αίτημα αποτελεί το ουσιώδες αντικείμενο της προσφυγής, ενώ το χρηματικό αίτημα αποτελεί, σε σχέση με το προηγούμενο, διαδοχικό και παρεπόμενο αίτημα. Κατά συνέπεια, θα εξεταστεί πρώτα το ακυρωτικό αίτημα. Όσον αφορά το αίτημα να διαπιστωθεί ο φερόμενος παράνομος χαρακτήρας ορισμένων πράξεων, πρέπει να υπομνηστεί ότι τέτοια αιτήματα, τα οποία στην πραγματικότητα σκοπούν να αναγνωρίσει το Πρωτοδικείο το βάσιμο ορισμένων από τους ισχυρισμούς που προβάλλονται για να στηριχθεί ακυρωτικό αίτημα, είναι απαράδεκτα (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1989, 108/88, Jaenicke Cendoya κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 2711, σκέψεις 8 και 9).

- 14 Όσον αφορά τους λόγους ακυρώσεως που προβάλλει ο προσφεύγων για να στηρίξει την προσφυγή του, πρέπει να υπομνηστεί ότι αρχικώς ήταν τρεις, αντλούμενοι αντιστοίχως από παράβαση του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, από εφαρμογή κανόνα που δεν υφίσταται στις κανονιστικές διατάξεις και τέλος από παραβίαση της γενικής αρχής της διακρίσεως των εξουσιών. Απαντώντας όμως σε ερώτηση που έθεσε το Πρωτοδικείο κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας, ο προσφεύγων δήλωσε ρητώς ότι παραιτείται αυτού του τρίτου και τελευταίου λόγου ακυρώσεως. Όσον αφορά τον πρώτο και δεύτερο λόγο ακυρώσεως, πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως ορθώς παρατήρησε το Κοινοβούλιο, και οι δύο στηρίζονται σε κοινό επιχείρημα επί της ουσίας: κατά τον προσφεύγοντα, η διοίκηση δεν μπορεί να προβαίνει σε κατ' αναλογίαν διασταλτική ερμηνεία των διαφόρων κανόνων που διέπουν τη χορήγηση των ημερησίων αποζημιώσεων, αλλά οφείλει να περιορίζεται στην κατά γράμμα εφαρμογή κάθε κρίσιμης διατάξεως. Υπό το πρίσμα αυτό, παρίσταται σκόπιμη η εξέταση της επιχειρηματολογίας αυτής σε έναν μοναδικό λόγο ακυρώσεως.

Επί του ακυρωτικού αιτήματος

Όσον αφορά τον μοναδικό λόγο ακυρώσεως που αντλείται, αφενός, από την παράβαση του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ και, αφετέρου, από την εφαρμογή ανυπάρχοντος κανόνα

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 15 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι αυτό το άρθρο 10 προβλέπει, στην παράγραφο 2, στοιχείο β', ότι ο δόκιμος υπάλληλος δικαιούται ημερησίας αποζημιώσεως κατά τη διάρκεια της περιόδου δοκιμασίας, αυξημένης κατά ένα μήνα. Δεδομένου ότι η περίοδος δοκιμασίας του διανύθηκε από τις 16 Δεκεμβρίου 1991 ως τις 15 Σεπτεμβρίου 1992 και ότι το Κοινοβούλιο διέκοψε την καταβολή των ημερησίων αποζημιώσεων από τις 22 Απριλίου 1992, το Κοινοβούλιο δεν εφάρμοσε το σαφές και ακριβές γράμμα της προαναφερθείσας διατάξεως, αλλά προσέφυγε σε ερμηνεία στηριζόμενη σε διαφορετικές κανονιστικές διατάξεις περί παροχής ημερησίων αποζημιώσεων στους δοκίμους, στους επικουρικούς και στους εκτάκτους υπαλλήλους και εφάρμοσε κανόνα ανύπαρκτο, δηλαδή «κανόνα» που δημιουργήθηκε με κατ' αναλογίαν διασταλτική ερμηνεία, η οποία περιορίζει σε δώδεκα μήνες τη συνολική διάρκεια καταβολής των ημερησίων αποζημιώσεων.
- 16 Ο προσφεύγων υποστηρίζει περαιτέρω ότι κακώς το Κοινοβούλιο αποδίδει νομική σημασία στη χωρίς χρονική διακοπή μετάβαση από το ένα καθεστώς εργασίας στο άλλο, και κακώς ομιλεί περί «σωρεύσεως της χορηγήσεως ημερη-

σίων αποζημιώσεων». Δεν υφίσταται νομική συνέχεια μεταξύ των τριών ειδών σχέσεων εργασίας που μπορούν να γεννηθούν μεταξύ ενός υπαλλήλου και των κοινοτικών οργάνων. Τα καθεστώτα αυτά οροθετούνται αυστηρώς από την κοινοτική ρύθμιση και δεν υφίσταται καμιά νομική συνάφεια μεταξύ τους.

- 17 Ο προσφεύγων προσθέτει ότι, εφόσον γίνει δεκτή η αρχή της υπάρξεως τριών καθεστώτων, πρέπει να γίνουν δεκτές και όλες οι συνέπειες. Κάθε καθεστώς αναθέτει στον υπάλληλο που εμπίπτει σ' αυτό συγκεκριμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Έτσι, ο υπάλληλος δεν μπορεί να διαφύγει των υποχρεώσεων που προβλέπονται από το νέο καθεστώς του με το πρόσχημα ότι έχει αναλάβει ισοδύναμες υποχρεώσεις βάσει του παλαιού καθεστώτος του (π.χ. ένας δόκιμος υπάλληλος οφείλει να διανύσει περίοδο δοκιμασίας έστω κι αν έχει ήδη διανύσει τέτοια περίοδο δυνάμει του άρθρου 14 του ΚΛΠ κατά την προηγούμενη πρόσληψή του ως εκτάκτου υπαλλήλου). Ομοίως, τα όργανα οφείλουν να επωμίζονται τα βάρη που αντιστοιχούν σε κάθε καθεστώς. Εξάλλου, κάθε καθεστώς εμπίπτει σε διαφορετικό κονδύλι του προϋπολογισμού.
- 18 Το Κοινοβούλιο απαντά ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας αποδόσεως σ' έναν υπάλληλο υπό μορφή ημερησίων αποζημιώσεων των εξόδων στα οποία μπορεί να έχει υποβληθεί λόγω της αναλήψεως των καθηκόντων του, οι οικείες κοινοτικές διοικητικές αρχές οφείλουν ενδεχομένως να λάβουν υπόψη ότι, αφενός, ο ενδιαφερόμενος έχει ήδη συμμορφωθεί προς την κατά το άρθρο 20 του ΚΥΚ υποχρέωση κατοικίας, λόγω του ότι ήδη βρίσκεται στην υπηρεσία του οργάνου, έστω και στο πλαίσιο άλλου καθεστώτος εργασίας, και αφετέρου, έχει ήδη λάβει βάσει του καθεστώτος αυτού τις αντίστοιχες ημερήσιες αποζημιώσεις. Το Κοινοβούλιο υπογραμμίζει ότι, υπό το κράτος της ισχύουσας τώρα κοινοτικής νομοθεσίας, η αρχή της διακρίσεως μεταξύ τριών διαφορετικών καθεστώτων εργασίας στις Κοινότητες — δηλαδή των καθεστώτων του επικουρικού υπαλλήλου, του εκτάκτου υπαλλήλου και του δοκίμου ή μονίμου υπαλλήλου — δεν μπορεί αυτή καθαυτή να δικαιολογήσει υπέρ ενός υπαλλήλου, ο οποίος έχει αλλάξει διαδοχικώς τη μια σχέση υπηρεσίας με την άλλη βάσει καθενός από αυτά τα τρία καθεστώτα (χωρίς λύση της συνεχείας και χωρίς να αλλάξουν η τοποθέτησή του και η «υπηρεσιακή του κατοικία»), το δικαίωμα να σωρεύσει στο ακέραιο και αυτομάτως το ευεργέτημα, ενδεχομένως τρεις φορές διαδοχικώς, των ίδιων ημερησίων αποζημιώσεων.
- 19 Το Κοινοβούλιο υπενθυμίζει σχετικά ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η ημερήσια αποζημίωση έχει ως ουσιώδη δικαιολογία την υποχρέωση του υπαλλήλου να εγκατασταθεί σε άλλη κατοικία από εκείνη που είχε προηγουμένως, χωρίς όμως να μπορεί να εγκαταλείψει την τελευταία αυτή κατοικία, και σκοπεί στην αντιστάθμιση των εξόδων και των δυσχερειών που οφείλονται στη διατήρηση των δύο αυτών κατοικιών (αποφάσεις της 30ής Ιανουαρίου 1974, 148/73, Louwage κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 63, και της 5ης Φεβρουαρίου 1987, 280/85, Μουζουράκης κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1987,

σ. 589). Συνεπώς, εφόσον αυτός είναι ο σκοπός τον οποίο επιδιώκει η ως άνω αποζημίωση, έπεται ότι, κατά την άποψη του Κοινοβουλίου, δεν υφίσταται αληθώς αποχρών λόγος που να μπορεί να δικαιολογήσει την υποχρέωση της πλήρους καταβολής της, ακόμη μία φορά, στο ίδιο πρόσωπο το οποίο, παρ' όλον ότι εξακολουθεί να παραμένει στην υπηρεσία των Κοινοτήτων, αναλαμβάνει «δεύτερη φορά» καθήκοντα σ' αυτές. Συγκεκριμένα, κατά τη στιγμή αυτή, η φροντίδα να μη παραμείνουν εις βάρος του ενδιαφερομένου τα έξοδα στα οποία έχει ενδεχομένως υποβληθεί λόγω του ότι οφείλει να κατοικεί στον τόπο υπηρεσίας του έχει ήδη βρει ανταπόκριση, ακριβώς τη στιγμή που ο ενδιαφερόμενος έχει συμμορφωθεί στην υποχρέωση κατοικίας που προβλέπει το άρθρο 20 του ΚΥΚ, υποχρέωση την οποία ο ενδιαφερόμενος προφανώς δεν υπέχει πλέον κατά τον χρόνο της «δεύτερης» αναλήψεως καθηκόντων. Μ' άλλα λόγια, η θεωρητική αυτονομία καθενός από τα τρία κοινοτικά καθεστώτα εργασίας δεν μπορεί ποτέ να καταλήξει στο να δικαιολογήσει την υποχρέωση καταβολής δύο ή και τρεις φορές της ίδιας αποζημίωσης στο ίδιο πρόσωπο για τον ίδιο λόγο.

20 Το Κοινοβούλιο υπογραμμίζει περαιτέρω τον τεκμαιρόμενο χαρακτήρα που έχει το σύστημα των ημερησίων αποζημιώσεων, εφόσον ο υπάλληλος δεν υποχρεούται να αποδείξει ότι έχει πράγματι υποβληθεί σε έξοδα ούτε ότι έχει διατηρήσει ουσιαστικούς δεσμούς με την αρχική του κατοικία. Επιμένει επίσης επί του προσωρινού χαρακτήρα αυτών των αποζημιώσεων, των οποίων η καταβολή περιορίζεται σε προκαθορισμένη διάρκεια κατά την οποία άλλωστε το ποσό της ημερησίας αποζημίωσης προσδιορίζεται κατά τρόπο φθίνοντα. Αυτό το τελευταίο στοιχείο επιτρέπει τη σκέψη ότι, κατά το πνεύμα του κοινοτικού νομοθέτη, η καταβολή ημερησίας αποζημίωσης δεν δικαιολογείται πλέον, έστω και αν, μετά την εκπνοή αυτής της προθεσμίας, η κατάσταση του δικαιούχου παραμένει νομικώς (ίδια σχέση εργασίας) και πραγματικώς (περισσότερες κατοικίες) αναλλοίωτη. Μ' άλλα λόγια, ο νομοθέτης στηρίχθηκε στη σκέψη ότι, μετά από συγκεκριμένο αριθμό ημερών από την ημερομηνία προσλήψεως, παύει αυτομάτως η υποχρέωση των Κοινοτήτων να παρέχουν πρώτη βοήθεια σε κάθε πρόσωπο που καλείται να εργαστεί στην υπηρεσία τους, έστω και αν η «προσωρινότητα» της σχέσεως εργασίας και του δεσμού με τον τόπο υπηρεσίας εξακολουθεί να υφίσταται όπως προηγουμένως. Εξάλλου, το ποσό των ημερησίων αποζημιώσεων δεν κυμαίνεται ανάλογα με την υπηρεσιακή κατάσταση του δικαιούχου, πράγμα που τους προσδίδει χαρακτήρα ουδέτερο και αντικειμενικό.

21 Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι, είναι μεν αληθές ότι προφανώς δεν υφίσταται καμιά κανονιστική διάταξη που να καθορίζει τρόπο συντονισμού μεταξύ των τριών διαφορετικών καθεστώτων εργασίας στις Κοινότητες όσον αφορά την παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων, το νομοθετικό όμως αυτό κενό δεν μπορεί από μόνο του να επιτρέψει την αυτόματη σωρευτική παροχή των απο-

ζημιώσεων: πρώτον, οι διατάξεις περί παροχής των ημερησίων αποζημιώσεων, μολονότι η καθεμιά περιέχεται σε ιδιαίτερο κανονιστικό πλαίσιο για το οικείο καθεστώς εργασίας, αποτελούν από το συγκεκριμένο τους σκοπό ένα ενιαίο, ομογενές και συνεκτικό κανονιστικό σύνολο. Δεύτερον, δεν αμφισβητείται ότι η παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων εξαρτάται από την «ουσιαστική» ανάληψη καθηκόντων του υπαλλήλου στις Κοινότητες, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος του υπαλλήλου αυτού. Ως εκ τούτου, από «ουσιαστική» άποψη, αυτή η ανάληψη καθηκόντων δεν «ανανεώνεται» στην πραγματικότητα ύστερα από κάθε τυχόν αλλαγή του καθεστώτος εργασίας· η «φυσική» τοποθέτηση στον τόπο εργασίας παραμένει η ίδια. Τρίτον, στην περίπτωση των πιο προσωρινών, τόσο από νομική όσο και από ουσιαστική άποψη, σχέσεων εργασίας (όπως είναι οι σχέσεις εργασίας του επί βραχύ χρόνο εκτάκτου υπαλλήλου και του επικουρικού υπαλλήλου), ο κοινοτικός νομοθέτης περιόρισε τη διάρκεια παροχής των ημερησίων αποζημιώσεων σε δώδεκα μήνες. Έπεται, κατά την άποψη του Κοινοβουλίου, ότι πέραν της ανωτάτης αυτής περιόδου δεν μπορούν πλέον να χορηγούνται ημερήσιες αποζημιώσεις, ακόμη και όταν ο οικείος υπάλληλος συνεχίζει, μετά την εκπνοή αυτής της προθεσμίας, να ασκεί βάσει της ίδιας σχέσεως τα καθήκοντά του στο ίδιο όργανο και υπό τις ίδιες συνθήκες προσωρινότητας.

- 22 Ενόψει αυτού του κριτηρίου συνεχείας το Δικαστήριο έχει θέσει την αρχή ότι, σε παρεμφερείς περιπτώσεις με την επίδικη, οι διατάξεις για τις διάφορες αποζημιώσεις που προβλέπει ο ΚΥΚ πρέπει να ερμηνεύονται κατά την έννοια της λειτουργικής ενότητας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, έννοια που δεν επιτρέπει να γίνει δεκτή η σώρευση της αποζημιώσεως αποχωρήσεως από την υπηρεσία ενός οργάνου με την αποζημίωση εισόδου στην υπηρεσία άλλου οργάνου (απόφαση της 15ης Ιουλίου 1960, 27/59 και 39/59, Campolongo κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 525).
- 23 Κατά το μέτρο που ο προσφεύγων προσάπτει στο Κοινοβούλιο ότι προέβη σε κατ' αναλογία διασταλτική ερμηνεία και ότι μέσω αυτής δημιούργησε νέο κανόνα, το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι, αντίθετα από την πλειονότητα των λοιπών διατάξεων του ΚΛΠ, το άρθρο 25 του ΚΛΠ δεν προβλέπει «κατ' αναλογία» εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, στις οποίες αναφέρεται, αλλά ορίζει ότι «εφαρμόζονται». Η διατύπωση αυτή, η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί συμπτωματική παράλειψη του κοινοτικού νομοθέτη, αποδεικνύει ότι, στη γενική οικονομία του δικαίου της κοινοτικής δημοσίας διοικήσεως, οι διατάξεις του άρθρου 25 του ΚΛΠ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του κεφαλαίου Ε (ημερήσια αποζημίωση) του τμήματος 3 (επιστροφή εξόδων) του παραρτήματος VII του ΚΥΚ. Οι ίδιες αυτές σχέσεις φαίνονται να μπορούν να εφαρμοστούν επίσης στο άρθρο 69 του ΚΛΠ, σχετικά με τους επικουρικούς υπαλλήλους.

- 24 Ενόψει της καταστάσεως αυτής, η διοίκηση πρέπει να προβεί σε συστηματική ερμηνεία των διαφόρων διατάξεων που ισχύουν εν προκειμένω. Υπό το πρίσμα αυτό, πρέπει κανείς να στηριχθεί κυρίως, κατά τη συγκεκριμένη εφαρμογή των διατάξεων αυτών, σε αντικειμενικά κριτήρια που να μπορούν να εξασφαλίσουν για κάθε δικαιούχο μη γενεσιουργό δυσμενών διακρίσεων και σταθερή χρονικά μεταχείριση. Εξάλλου, το Κοινοβούλιο υπενθυμίζει ότι, ναι μεν ο ΚΥΚ και το ΚΛΠ έχουν *ratione personae* δύο χωριστά πεδία εφαρμογής, υφίστανται όμως *ratione materiae* πολλές διατάξεις, ακόμη δε και ολόκληρα κεφάλαια (βλ. π.χ. τα κεφάλαια 7 και 8 του ΚΛΠ), που είναι κοινά.
- 25 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Κοινοβούλιο σχολίασε τη διοικητική πρακτική που ακολουθείται επί του θέματος αυτού από τα λοιπά κοινοτικά όργανα (βλ. πιο πάνω τη σκέψη 10), υπογραμμίζοντας ότι, ναι μεν η πρακτική αυτή διαφέρει προφανώς από την πρακτική του Κοινοβουλίου, αλλά τα άλλα όργανα δεν φαίνονται να υιοθετούν πλήρως την άποψη της αυτονομίας των τριών καθεστώτων εργασίας που υποστηρίζει ο προσφεύγων. Συγκεκριμένα, το γεγονός της αρνήσεως παροχής ημερησίων αποζημιώσεων στον δόκιμο υπάλληλο που έχει λάβει προηγουμένως, ως έκτακτος υπάλληλος, αποζημίωση εγκαταστάσεως καθώς και το γεγονός της καταβολής, μία μόνον φορά, των ημερησίων αποζημιώσεων υψηλότερου ποσού (κατά τις δεκαπέντε πρώτες ημέρες εγκαταστάσεως στον τόπο υπηρεσίας) σημαίνουν, κατά την άποψη του Κοινοβουλίου, ότι τα λοιπά όργανα λαμβάνουν επίσης υπόψη την προηγούμενη κατάσταση του δικαιούχου και επομένως λαμβάνουν, και αυτά, υπόψη ένα στοιχείο συνεχείας που καλύπτει όλες τις σχέσεις εργασίας στις Κοινότητες.
- 26 Το Κοινοβούλιο προσέθεσε ότι η παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων δεν στηρίζεται, κατά την άποψή του, στη σκέψη της προσωρινότητας της εν λόγω σχέσεως εργασίας, αλλά ότι εδώ πρόκειται για απλή κατ' αποκοπήν επιστροφή εξόδων. Απόδειξη αυτού είναι ότι οι αποζημιώσεις αυτές καταβάλλονται επίσης στους υπαλλήλους που διορίζονται αμέσως ως μόνιμοι υπάλληλοι (αυτοί του βαθμού Α 1 και Α 2, οι οποίοι, κατά το άρθρο 34, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, δεν οφείλουν να υπηρετήσουν υπό περίοδο δοκιμασίας). Τέλος, το Κοινοβούλιο διευκρίνισε ότι η άποψή του που συνίσταται στον σ' ένα έτος κατ' ανώτατο όριο περιορισμό της παροχής των ημερησίων αποζημιώσεων εφαρμόζεται επίσης στην αντίθετη υποθετική περίπτωση, δηλαδή στην περίπτωση του δοκίμου υπαλλήλου ο οποίος — π.χ. κατόπιν της ακυρώσεως από το Πρωτοδικείο του διορισμού του — ανακτά την ιδιότητα του εκτάκτου υπαλλήλου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 27 Πρέπει να τονιστεί εκ προοιμίου ότι το αντικείμενο της παρούσας διαφοράς περιορίζεται στο ζήτημα αν ο προσφεύγων, υπό την ιδιότητά του ως δοκίμου υπαλλήλου που δεν έχει ακόμη μετακομίσει ούτε έχει λάβει αποζημίωση εγκαταστάσεως, δικαιούται, για το τελευταίο τμήμα της αυξημένης κατά ένα μήνα περιόδου δοκιμασίας του, να του καταβληθούν οι ημερησίες αποζημιώσεις που προβλέπει το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο β', του παραρτήματος VII του ΚΥΚ. Τα άρθρα 25 και 69 του ΚΛΠ — ιδίως δε τα χρονικά όρια που προβλέπουν — δεν έχουν εφαρμογή εν προκειμένω· συγκεκριμένα, τα άρθρα αυτά διέπουν την καταβολή των ημερησίων αποζημιώσεων κατά τις περιόδους πριν από την ήδη επίδικη. Η επίδρασή τους στη λύση της διαφοράς περιορίζεται επομένως στο ζήτημα αν οι καταβολές που έγιναν προηγουμένως δυνάμει των διατάξεων αυτών μπορούν να επηρεάσουν την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο συγκεκριμένο χρονικό όριο που καθορίζει το άρθρο 10.
- 28 Όσον αφορά την άποψη που υποστηρίζει το Κοινοβούλιο ότι οι περιλαμβανόμενες στον ΚΥΚ και στο ΚΛΠ διατάξεις περί ημερησίων αποζημιώσεων αποτελούν ενιαίο, ομογενές και συνεκτικό κανονιστικό σύνολο του οποίου η συστηματική και τελεολογική ερμηνεία πρέπει να καταλήξει στο να καθοριστεί ότι η συνολική διάρκεια της παροχής των εν λόγω αποζημιώσεων ανέρχεται σε ένα έτος κατ' ανώτατο όριο, πρέπει, ευθύς εξαρχής, να αναγνωριστεί ότι η ερμηνεία των κρισίμων επί του θέματος διατάξεων δεν πρέπει να καταλήξει σε αποτελέσματα που βρίσκονται σε αντίφαση με τον σκοπό τους. Κατά συνέπεια, ο κανόνας που προβλέπει την παροχή ημερησίων αποζημιώσεων υψηλότερου ποσού κατά τις δεκαπέντε πρώτες ημέρες — περίπτωση που δεν αποτελεί το αντικείμενο της παρούσης διαφοράς — πρέπει κανονικά να έχει εφαρμογή μόνον κατά την πρώτη εγκατάσταση του ενδιαφερομένου στον τόπο υπηρεσίας του. Συγκεκριμένα, το ευεργέτημα αυτού του υψηλότερου ποσού, ως κατ' αποκοπήν επιστροφή εξόδων, δικαιολογείται από την πείρα ότι, κατά την εντελώς πρώτη περίοδο εγκαταστάσεως, ο υπάλληλος πρέπει να υποβληθεί σε έκτακτα έξοδα (όπως έξοδα ξενοδοχείου, εγγυοδοσίας, μεσιτικού γραφείου και συχνών ταξιδιών). Αυτός ο συγκεκριμένος σκοπός, ο οποίος επιτυγχάνεται με την παροχή υψηλότερων ημερησίων αποζημιώσεων, παύει να υφίσταται όταν ο οικείος υπάλληλος αλλάζει νομική υπηρεσιακή κατάσταση χωρίς αλλαγή του τόπου υπηρεσίας του. Η παροχή τέτοιων αποζημιώσεων δεν μπορεί επομένως να «αναγεννηθεί» υπέρ του υπαλλήλου απλώς και μόνον λόγω του ότι αυτός μετέβη από τη σχέση εργασίας του ως επικουρικού/εκτάκτου υπαλλήλου στη σχέση εργασίας του ως δοκίμου υπαλλήλου.
- 29 Μετά τη διαπίστωση αυτή, αποδεικνύεται ότι η τυπική αρχή της διακρίσεως μεταξύ, αφενός, του καθεστώτος των μονίμων ή δοκίμων υπαλλήλων και,

αφετέρου, του καθεστώτος των λοιπών υπαλλήλων, όπως καθιερώθηκε από τη νομολογία (βλ. π.χ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 6ης Ιουνίου 1985, 146/84, De Santis κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1985, σ. 1723, σκέψη 17, και της 19ης Απριλίου 1988, 37/87, Sperber κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1988, σ. 1943, σκέψεις 8 και 12, καθώς και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1991, T-30/90, Zoder κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1991, σ. ΠΙ-207, σκέψη 22), δεν αρκεί από μόνη της να θεμελιώσει το βάσιμο της απόψεως που υποστηρίζει ο προσφεύγων. Κατόπιν αυτού, το Πρωτοδικείο πρέπει να προβεί στην ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων, λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενό τους και τον σκοπό τους.

30 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει σχετικά, πρώτον, ότι σε καμιά διάταξη του ΚΥΚ ή του ΚΛΠ δεν προβλέπεται ρητώς περιοριστική ρύθμιση για την περίπτωση που εμφανίζεται στην προκειμένη υπόθεση. Συγκεκριμένα, το κείμενο του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ δεν αντιτίθεται στη σωρευτική παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων, όπως ζητεί ο προσφεύγων.

31 Κατά το μέτρο που το Κοινοβούλιο αντιλέγει, στο πεδίο της γραμματικής ερμηνείας, ότι, κατά το γράμμα του άρθρου 10, παράγραφος 1, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, ο υπάλληλος πρέπει να δικαιολογήσει ότι «είναι υποχρεωμένος να αλλάξει τόπο κατοικίας», προϋπόθεση που δεν πληρούσε ο προσφεύγων λόγω του ότι είχε ήδη προηγουμένως αλλάξει τόπο κατοικίας, κατά την πρόσληψή του ως επικουρικού υπαλλήλου, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η άποψη αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τον συνεχή και διαρκή χαρακτήρα της υποχρέωσης χορηγήσεως αποζημιώσεως που επιβάλλει η εν λόγω διάταξη στα όργανα έναντι των υπαλλήλων τους. Εξάλλου, το ίδιο το Κοινοβούλιο έχει αναγνωρίσει, κατ' αρχήν, την υποχρέωση που υπέχει βάσει της διατάξεως αυτής έναντι του προσφεύγοντος, δεδομένου ότι του κατέβαλε κατά τους τέσσερις πρώτους μήνες της περιόδου δοκιμασίας του τις ημερήσιες αποζημιώσεις που προβλέπονται από τη διάταξη αυτή.

32 Κατά το Κοινοβούλιο, η παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων εξαρτάται από την εντελώς πρώτη «ουσιαστική» ανάληψη καθηκόντων του υπαλλήλου στις Κοινότητες, δεδομένου ότι αυτή η ανάληψη καθηκόντων δεν «ανανεώνεται» μετά από κάθε αλλαγή του καθεστώτος εργασίας. Εντούτοις, το άρθρο 71 του ΚΥΚ προβλέπει ότι, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει το παράρτημα VII, ο μόνιμος ή δόκιμος υπάλληλος δικαιούται να του αποδοθούν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε, μεταξύ άλλων, λόγω της «αναλήψεως των καθηκόντων» του. Έτσι, τα καθήκοντα που ασκεί ένας μόνιμος ή δόκιμος υπάλληλος μπορούν να διακριθούν, από νομικής απόψεως, από τα καθήκοντα που ασκεί ένας έκτακτος ή επικουρικός υπάλληλος, δεδομένου ότι οι ενδιαφερόμενοι βρίσκονται σε διαφορετικές υπηρεσιακές καταστάσεις (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Sperber κατά Δικαστηρίου, σκέψη 8). Ο προμνημονευθείς όρος «ανάληψη

καθηκόντων» μπορεί επομένως να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αφορά μόνον την ανάληψη καθηκόντων κατόπιν του τυπικού διορισμού σε θέση μονίμου ή δοκίμου υπαλλήλου. Επίσης, το επιχείρημα του Κοινοβουλίου ότι οι διατάξεις του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ εφαρμόζονται ως έχουν και όχι κατ' αναλογία, σύμφωνα με τα άρθρα 25 και 69 του ΚΑΠ, δεν αρκεί για να αποκλείσει να μπορεί ένας έκτακτος ή επικουρικός υπάλληλος που έχει γίνει δεκτός στο σώμα των μονίμων ή δοκίμων υπαλλήλων να λάβει, κατ' εφαρμογήν του εν λόγω άρθρου 10, τις αποζημιώσεις που το ανωτέρω άρθρο προβλέπει, έστω και αν το άρθρο αυτό έχει ήδη εφαρμοστεί ευθέως επ' αυτού, δυνάμει των άρθρων 25 και 69 του ΚΑΠ, κατά τις προηγούμενες περιόδους υπηρεσίας του.

33 Πρέπει να προστεθεί ότι η υπηρεσιακή κατάσταση του δοκίμου υπαλλήλου χαρακτηρίζεται από την προσωρινότητα της σχέσεως εργασίας του. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο περιορισμός σε κάποιο ανώτατο όριο του χρόνου παροχής των ημερησίων αποζημιώσεων, όπως το Κοινοβούλιο θεωρεί ότι ισχύει κατά την περίοδο δοκιμασίας, αντίκειται στο άρθρο 34, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, κατά το οποίο η περίοδος δοκιμασίας μπορεί να παραταθεί χωρίς χρονικό όριο λόγω ασθένειας ή ατυχήματος του ενδιαφερομένου. Η περίπτωση αυτή αρκεί να αποδείξει ότι η προσωρινότητα της σχέσεως εργασίας μπορεί να διαρκέσει ακόμη και μετά την περίοδο των δώδεκα μηνών που εφαρμόζεται ως ανώτατο όριο από το Κοινοβούλιο. Η συνοχή που πρέπει να καθιερωθεί μεταξύ της προαναφερθείσας διατάξεως του άρθρου 34 του ΚΥΚ και του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ απαιτεί να μην καθορίζει το άρθρο 10, όσον αφορά τους δοκίμους υπαλλήλους, σταθερή περίοδο για την παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων. Η διάρκεια αυτής της παροχής πρέπει, αντιθέτως, να συνδεθεί με την (ελαστική) διάρκεια της περιόδου δοκιμασίας, αυξημένης κατά ένα μήνα. Η συνάφεια αυτή αποδεικνύει ακόμη μία φορά ότι η προσωρινότητα της σχέσεως απασχολήσεως συνιστά σημαντικό στοιχείο κατά την ερμηνεία του εν λόγω άρθρου 10.

34 Εν προκειμένω, η υπηρεσιακή κατάσταση του προσφεύγοντος διήλθε τρεις διαδοχικές φάσεις: αφού υπήρξε επικουρικός υπάλληλος, κατόπιν έκτακτος υπάλληλος, διορίστηκε ως δόκιμος υπάλληλος. Καθ' όλη την περίοδο αυτή, παρέμεινε η προσωρινότητα της σχέσεώς του εργασίας, ακόμη και κατά την τελευταία φάση, δεδομένου ότι ο προσφεύγων φιλοδοξούσε να μονιμοποιηθεί, παρ' όλον ότι γνώριζε ότι δεν είχε τέτοιο δικαίωμα. Σε μια τέτοια κατάσταση, η παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων έχει ειδικό σκοπό: φαίνεται εύλογο να παροτρυνθεί ο ενδιαφερόμενος να μη προβεί σε μετακόμιση η οποία, σε περίπτωση μη μονιμοποιήσεως, θα αποδεικνυόταν πρόωρη και θα προκαλούσε, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφοι 1 και 2, του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, σε περίπτωση παύσεως των καθηκόντων του ενδιαφερομένου, διπλή επιστροφή των εξόδων μετακομίσεως. Έτσι, ενόψει της καταστάσεως αυτής, ο

ενδιαφερόμενος πρέπει να λαμβάνει, ως αντάλλαγμα και κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ, μέχρι πέρας της προσωρινής περιόδου, αυξημένης κατά ένα μήνα, τις ημερήσιες αποζημιώσεις, τούτο δε ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι έχει ήδη λάβει τέτοιες αποζημιώσεις κατά τη διάρκεια άλλων προηγούμενων περιόδων, οι οποίες επίσης χαρακτηρίζονται από την προσωρινότητά τους.

35. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι, καθ' όλη την περίοδο αυτή, ο προσφεύγων, λόγω της υπηρεσίας του ως κοινοτικού υπαλλήλου στο Λουξεμβούργο, διατηρούσε δύο κατοικίες, δηλαδή την οικογενειακή του κατοικία στην περιοχή Anderlecht των Βρυξελλών και μια προσωρινή κατοικία στο Messancy, κοντά στον τόπο υπηρεσίας του. Έτσι, οι περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως ανταποκρίνονται πλήρως στον σκοπό που επιδιώκει η παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων, δηλαδή στην αντιστάθμιση των εξόδων και των δυσχερειών που προκαλούνται από την ανάγκη μετακινήσεως και προσωρινής εγκαταστάσεως στον τόπο υπηρεσίας, ενώ συγχρόνως διατηρείται, προσωρινώς, η προηγούμενη κατοικία (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Μουζουράκης κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 9, και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1992, T-63/91, Benzler κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2095, σκέψη 20).
36. Κατά συνέπεια, πρέπει να διαπιστωθεί ότι εν προκειμένω συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ για την παροχή των ημερησίων αποζημιώσεων. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, ο προσφεύγων έχει επομένως δικαίωμα να λάβει τις αποζημιώσεις αυτές. Εκδίδοντας την απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1993 που απέρριψε τη διοικητική ένστασή του, το Κοινοβούλιο παραβίασε επομένως το δικαίωμα αυτό του προσφεύγοντος που απορρέει από τον ΚΥΚ.
37. Κατά το μέτρο που το Κοινοβούλιο παραπέμπει στην προαναφερθείσα απόφαση Campolongo κατά Ανωτάτης Αρχής, υποστηρίζοντας ότι η αρχή της λειτουργικής ενότητας των Κοινοτήτων δεν επιτρέπει να γίνει δεκτή η σώρευση αποζημιώσεων, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η απόφαση αυτή του Δικαστηρίου αφορά περίπτωση τελείως διαφορετική από την παρούσα υπόθεση. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων Campolongo είχε παραιτηθεί από ένα κοινοτικό όργανο για να εισέλθει στην υπηρεσία άλλου οργάνου. Το Δικαστήριο απέρριψε το αίτημά του να του αναγνωρισθεί αποζημίωση επανεγκαταστάσεως, με το σκεπτικό ότι είχε ήδη γίνει πληρωμή για τον ίδιο λόγο. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έκρινε ότι η λειτουργική ενότητα των Κοινοτήτων δεν επέτρεπε να γίνει δεκτή η σώρευση της αποζημιώσεως αποχωρήσεως από την υπηρεσία ενός οργάνου με την αποζημίωση εισόδου στην υπηρεσία άλλου οργάνου. Έτσι, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, ναι μεν στην υπόθεση Campolongo επρόκειτο για προσπάθεια σωρεύσεως περισσότερων παροχών για ένα συγκεκριμένο και

μοναδικό γεγονός, η προκειμένη όμως υπόθεση χαρακτηρίζεται από τη συνέχεια και τη διάρκεια της καταστάσεως, βάσει της οποίας ο προσφεύγων ζητεί να λάβει ημερησίες αποζημιώσεις και η οποία, ενώ κατέστησε δυνατή την καταβολή τέτοιων αποζημιώσεων κατά το παρελθόν, συνεχίζει όμως πάντοτε να ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις που προβλέπει ο ΚΥΚ για τον σκοπό αυτό.

38 Όσον αφορά το ζήτημα, που επικαλέστηκε το Κοινοβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, των κανόνων που έχουν εφαρμογή επί της καταβολής ημερησίων αποζημιώσεων στον μόνιμο ή δόκιμο υπάλληλο ο οποίος, μετά την ακύρωση του διορισμού του, καθίσταται έκτακτος υπάλληλος, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι η αυτή υποθετική περίπτωση που δεν αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας δίκης αφορά μια εξαιρετική κατάσταση και δεν μπορεί επομένως να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία της κανονιστικής ρυθμίσεως που είναι κρίσιμη για τη μη υποθετική περίπτωση που έχει υποβληθεί στην κρίση του.

39 Κατά το μέτρο που το Κοινοβούλιο υπογραμμίζει, τέλος, ότι η καταβολή ημερησίων αποζημιώσεων περιορίζεται σε δώδεκα μήνες, ακόμη και για τις πιο προσωρινές θέσεις (ιδίως των επικουρικών υπαλλήλων και των «επί βραχύ χρόνο» εκτάκτων υπαλλήλων), πράγμα που καθιστά αδικαιολόγητη οποιαδήποτε παράταση πέραν αυτού του χρόνου υπέρ του υπαλλήλου που, όπως ο προσφεύγων, μεταβαίνει διαδοχικώς από το ένα καθεστώς εργασίας στο άλλο χωρίς μεταβολή του τόπου υπηρεσίας, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, υπό το πρίσμα των προηγουμένων σκέψεων, αυτή η επιχειρηματολογία δικαίας κρίσεως δεν βρίσκει έρεισμα στην ισχύουσα κρίσιμη κανονιστική ρύθμιση.

40 Από όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο λόγος ακυρώσεως που προβάλλει ο προσφεύγων είναι βάσιμος και ότι το ακυρωτικό αίτημα πρέπει επομένως να γίνει δεκτό. Κατά συνέπεια, η απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1993 περί απόρριψης της διοικητικής ενστάσεως του προσφεύγοντος πρέπει να ακυρωθεί.

Επί του χρηματικού αιτήματος

41 Κατά το μέτρο που προσφεύγων ζητεί να διαταχθεί το Κοινοβούλιο να του καταβάλει τις ημερησίες αποζημιώσεις των 170 239 BFR που δεν του έχουν καταβληθεί, το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, εφόσον πρόκειται εν προκειμένω για

χρηματική διαφορά για την οποία ο κοινοτικός δικαστής έχει αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας, σύμφωνα με το άρθρο 91, παράγραφος 1, δεύτερη φράση, του ΚΥΚ, το αίτημα αυτό πρέπει να κριθεί παραδεκτό. Όσον αφορά το ύψος του ζητουμένου ποσού, ο προσφεύγων προσκόμισε κατά την έγγραφη διαδικασία, κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου, υπολογισμό των μη καταβληθεισών ημερησίων αποζημιώσεων. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Κοινοβούλιο δήλωσε, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, ότι δεν έχει αντίρρηση για το ποσό αυτό. Κατά συνέπεια, το χρηματικό αίτημα πρέπει να γίνει δεκτό.

42 Όσον αφορά το αίτημα του προσφεύγοντος να διαταχθεί το Κοινοβούλιο να του καταβάλει τόκους υπερημερίας από την ημερομηνία υποβολής της διοικητικής ενστάσεώς του, πρέπει να διαπιστωθεί ότι από το δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει ότι το αίτημα καταβολής τόκων έχει διατυπωθεί μόνο για την περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, έτσι ώστε να μη χρειάζεται το αίτημα αυτό, που έχει άλλωστε αμιγώς παρεπόμενο χαρακτήρα, να έχει διατυπωθεί ρητώς στη διοικητική ένσταση που ο προσφεύγων έχει υποβάλει στο Κοινοβούλιο (απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Μαρτίου 1993, T-4/92, Βαρδάκας κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-357, σκέψη 50). Επί της ουσίας, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το αίτημα αυτό, το οποίο επίσης εμπίπτει στην αρμοδιότητά του πλήρους δικαιοδοσίας, πρέπει να γίνει δεκτό και ότι το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας πρέπει να καθοριστεί σε 8 % ετησίως (βλ. π.χ. την προαναφερθείσα απόφαση Βαρδάκας κατά Επιτροπής, σκέψη 49). Εφόσον η διοικητική ένσταση πρωτοκολλήθηκε στη Γενική Γραμματεία του Κοινοβουλίου στις 13 Ιουλίου 1992, οι τόκοι υπερημερίας πρέπει να καταβληθούν από την ημέρα αυτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

43 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Εφόσον το Κοινοβούλιο ουσιαστικώς ηττήθηκε στα αιτήματά του, πρέπει να καταδικαστεί στο σύνολο των εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την από 2 Φεβρουαρίου 1993 απόφαση του Κοινοβουλίου περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως του προσφεύγοντος με την οποία αυτός ζητούσε την παροχή, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου δοκιμασίας του, αυξημένης κατά ένα μήνα, των ημερησίων αποζημιώσεων που προβλέπει το άρθρο 10 του παραρτήματος VII του ΚΥΚ.**
- 2) Υποχρεώνει το Κοινοβούλιο να καταβάλει στον προσφεύγοντα το ποσό των 170 239 BFR, πλέον τόκων υπερημερίας προς 8 % ετησίως από τις 13 Ιουλίου 1992.**
- 3) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.**
- 4) Καταδικάζει το Κοινοβούλιο στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.**

Briët

Saggio

Kirschner

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Νοεμβρίου 1993.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

C. P. Briët